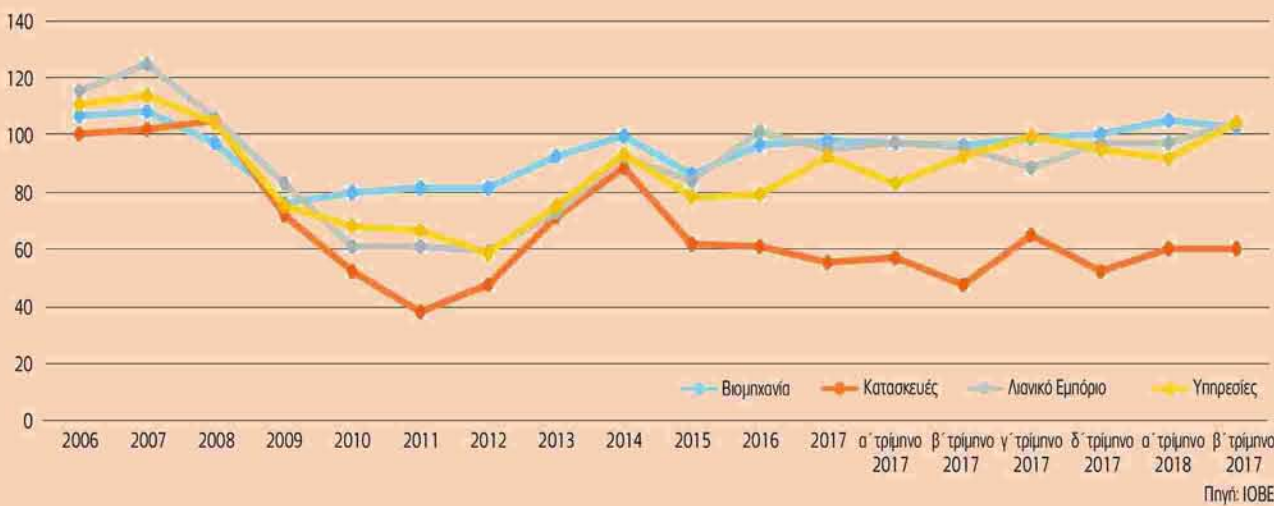

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Σύμφωνα με τους αναλυτές του IOBE η εμπιστοσύνη προς το τραπεζικό σύστημα επανακάμπτει με σταθερό, αν και αργό ρυθμό. Μετά τα θετικά αποτελέσματα των stress tests, συνεχίζεται η αργή επιστροφή των καταθέσεων του ιδιωτικού τομέα, η σταδιακή χαλάρωση των κεφαλαιακών περιορισμών και η μείωση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων και της εξάρτησης από τον ΕΛΑ. Μεγάλη πρόκληση παραμένει ο αρνητικός ρυθμός χρηματοδότησης του ιδιωτικού τομέα από τις τράπεζες.

[2018] Μεγέθυνση του ΑΕΠ 2% παρά την υποτονική εξέλιξη της κατανάλωσης των νοικοκυριών προβλέπει το IOBE

Η πορεία των δεικτών επιχειρηματικών προσδοκιών (2006-2018)

Η ελληνική οικονομία αναπτύχθηκε στο πρώτο τρίμηνο 2018 κατά 2,3%, ανάπτυξη που προήλθε από τη βελτίωση του εξωτερικού ισοζυγίου, λόγω διεύρυνσης των εξαγωγών κατά 7,6% και πτώσης των εισαγωγών κατά 2,8%.

«Τρέχουν» ανάπτυξη και εξαγωγές

Του Γιάννη Κανουπάκη
jkan@naftemporiki.gr

Επιτάχυνση ανάπτυξης στην Ελλάδα το 2018 στην περικοπή του 2,0% προβλέπει το IOBE, εκτίμηση η οποία στηρίζεται στις θετικές προοπτικές των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών, στις αποκρατικοποιήσεις και στην αύξηση των επενδύσεων, ενώ δεν υποβοηθά η υποτονική εξέλιξη της ιδιωτικής κατανάλωσης.

Το IOBE θεωρεί θετική εξέλιξη το κλείσιμο της 4ης αξιολόγησης χωρίς νέα δημοσιονομικά μέτρα, καθώς και τις αποφάσεις του Eurogroup για την ελάφρυνση του χρέους.

Σε γενικές γραμμές, τα αποτελέσματα και οι αποφάσεις αυτών των διαδικασιών θεωρείται ότι συμβάλουν αρκετά στην υποχώρηση της αβεβαιότητας για τη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών της Ελλάδας και την ευρωστία του τραπεζικού της συστήματος. Μια πρώτη, απτή εξέλιξη προς αυτή την κατεύθυνση θα είναι η ουσιαστική αναβάθμιση της πιστοληπτικής αξιολόγησης της ελληνικής οικονομίας, που θα βελτώσει τους όρους χρηματοδότησής της.

Το α' τρίμηνο

Ειδικότερα, όπως προκύπτει από την έκθεση, η ελληνική οικονομία αναπτύχθηκε στο πρώτο τρίμηνο του τρέχοντος έτους κατά 2,3%, 0,3 ταχύτερα από ό,τι το προηγούμενο τρίμηνο και δύο ποσοστιαίες μονάδες ταχύτερα το ίδιο τρίμηνο του 2017. Η ανάπτυξη προήλθε από τη βελτίωση

του εξωτερικού ισοζυγίου, λόγω διεύρυνσης των εξαγωγών (+7,6%) και πτώσης των εισαγωγών (-2,8%). Οι επενδύσεις υποχώρησαν κατά 12,1%, εξέλιξη η οποία, όπως και η μεταβολή στις εισαγωγές, οφείλεται σε μάλλον πρόσκαιρο παράγοντα, την έντονη πτώση των εισαγωγών πλοίων. Η κατανάλωση των νοικοκυριών παρέμεινε σε πτωτική τροχιά για τρίτο τρίμηνο (-0,4%), ενώ αντίθετως, η δημόσια κατανάλωση ενισχύθηκε οριακά (+0,3%).

Την ίδια ώρα, καταγράφεται επίτευξη ταμειακών στόχων Προϋπολογισμού στο πρώτο πεντάμηνο του 2018, κυρίως από υψηλότερα έσοδα του Κρατικού Προϋπολογισμού. Οφείλεται, όπως εκτιμάται, κυρίως στα μεγαλύτερα των αναμενόμενων έσοδα

του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, κατά 462 εκατ. ευρώ, αλλά και στα περισσότερα καθαρά έσοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, κατά 372 εκατ. ευρώ. Παρατηρείται, εξ άλλου, υπέρβαση στόχου και στην πλευρά των δαπανών, αποκλειστικά από την υπούλοποίηση του ΠΔΕ.

Στο τρίμηνο Ιανουαρίου-Μαρτίου φέτος, διαπιστώνεται νέα κάμψη της ανεργίας, έναντι αντίστοιχης περυσινής περιόδου, στο 21,2% από 23,3%. Αύξηση της απασχόλησης καταγράφεται κυρίως στον τομέα της Υγείας, στη Γεωργία-δασσοκομία-αλιεία και στο Χονδρικό-Λιανικό Εμπόριο. Επισημαίνεται ότι το 43,2% της μείωσης προήλθε από συρρίκνωση του εργατικού δυναμικού. Η συνέχιση της υπο-

χώρησης της ανεργίας το τρέχον έτος οφείλεται κυρίως στην ενίσχυση της απασχόλησης σε εξωστρεφείς τομείς (Μεταποίηση, Τουρισμός, Μεταφορές). Μεγαλύτερη από πέρυσι είναι η συμβολή στην απασχόληση από τον Κατασκευαστικό τομέα (ιδιωτικοποιήσεις, νέες οικοδομές) ενώ καταγράφεται διεύρυνση της απασχόλησης, μόνιμης και προσωρινής, στο δημόσιο τομέα. Ακολούθως, η ανεργία κυμάνθηκε στην περιοχή του 19,8% στο σύνολο του 2018.

Ο ρυθμός μεταβολής τιμών επανάκαμψε το δεύτερο τρίμηνο του 2018. Η ανερχόμενη, προς το παρόν ήπια, πληθωριστική πίεση λόγω της αύξησης των διεθνών τιμών πετρελαίου, αντιτάθισε την εξασθένηση της αυξητικής επίδρασης στις τιμές των έμμεσων φόρων, και την αδύναμη καταναλωτική ζήτηση. Παρά ταύτα, ο ρυθμός ανόδου των τιμών στο πρώτο πεντάμηνο του 2018 ήταν οριακός, 0,1%, έναντι 1,4% πριν από ένα έτος. Το IOBE εκτιμά ότι οι τιμές θα διατηρηθούν σε ανοδική τροχιά το τρέχον έτος, αλλά με ταχύτητα χαμηλότερη από την περυσινή, κοντά στο 0,5%, ίσως και ελαφρά υψηλότερα.

Τέλος, οι αναλυτές μας λένε ότι επανακάμπτει με σταθερό, αν και αργό ρυθμό η εμπιστοσύνη προς το τραπεζικό σύστημα. Σε συνέχεια των θετικών αποτελεσμάτων του stress test των τραπεζών (Μάιος 2018), συνεχίζεται η αργή επιστροφή των καταθέσεων του ιδιωτικού τομέα, η σταδιακή χαλάρωση των κεφαλαιακών περιορισμών, η μεί-

ωση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων των τραπεζών, πληρώντας τους σχετικούς στόχους, και η μείωση της εξάρτησης των τραπεζών από τη χρηματοδότηση του ΕΛΑ. Μεγάλες προκλήσεις παραμένουν, όπως ο «ανθεκτικά» αρνητικός ρυθμός χρηματοδότησης του ιδιωτικού τομέα από τις τράπεζες και το υψηλότερο κόστος νέου δανεισμού των επιχειρήσεων, σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρωζώνη.

Συμπερασματικά, έμφαση δόθηκε, μεταξύ άλλων, στα εξής:

- Η διεθνής ανταγωνιστικότητα της οικονομίας έχει βελτιωθεί, κυρίως μέσω προσαρμογών στο μοναδιαίο κόστος εργασίας.
- Οι ρυθμοί ανάπτυξης που καταγράφονται στο τρέχον διάστημα δεν είναι αυτοί που θα αναμένονταν για μια οικονομία που βγαίνει από την κρίση με δυναμικό τρόπο και εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό και από το θετικό εξωτερικό περιβάλλον της οικονομίας.
- Στη συμφωνία για τη μεταμνημονιακή σχέση, η μετάθεση προς στο μέλλον μέρους των υποχρεώσεων εξυπηρέτησης του χρέους σηματοδοτεί πως αυτές δεν θα επιβαρύνουν υπέρμετρα το δημόσιο ταμείο στο ορατό μέλλον. Η προσφυγή στις αγορές σε βραχυχρόνιο ορίζοντα μπορεί να γίνει με όρους σχετικής προστασίας.
- Εκκαθαρίζονται σημαντικά εμπόδια που θα μπορούσαν να εκτρέψουν τα επόμενα χρόνια την οικονομία. Ταυτόχρονα, και οι βαθμοί ελευθερίας προβλέπεται να είναι πολύ περιορισμένοι. [SID:12001319]

> Ανασύνταξη με συναίνεση

Η ζημιά, πάντως, που έχει πραγματοποιηθεί στην οικονομία και τη χώρα είναι πολύ μεγάλη, τόνισε ο πρόεδρος του Δ.Σ. του IOBE, Τάκης Αθανασόπουλος, σχολιάζοντας, χθες, τα τακταίνόμενα με αφορμή την ολοκλήρωση του τρίτου μηνονίου. «Οι προσπάθειες δραστηρίων μεταρρυθμίσεων για βελτίωση της οικονομικής δραστηριότητας και προσέλκυσης ξένων επενδύσεων που θα συνέβαλαν στη διατήρηση του βιοτικού επιπέδου που είχε επιτύχει η χώρα μας κατά την προηγούμενη δεκαετία, δεν έτυχαν της απαιτούμενης κοινωνικής υποστήριξης. Έτσι το βιοτικό μας επίπεδο, το οποίο πριν από την κρίση προσέγγιζε το βιοτικό επίπεδο των σκανδιναβικών χωρών, σήμερα προσεγγίζει αυτό των υπολοίπων βαλκανικών χωρών», ανέφερε ο κ. Αθανασόπουλος, προσθέτοντας πως παρά ταύτα δεν έχουν χαθεί όλα, υπάρχει ακόμη χρόνος για ανασύνταξη και ανάκτηση του χαμένου βιοτικού επιπέδου, με βασική προϋπόθεση τη δημιουργία κουλτούρας συναίνεσης, που είναι το κύριο χαρακτηριστικό των χωρών που ευημερούν. «Η εξισορρόπηση της οικονομίας έχει επιτευχθεί κυρίως μέσω ύφεσης», σημείωσε από την πλευρά του ο γενικός διευθυντής του IOBE καθηγητής Νίκος Βέττας, προβάλλοντας ως κρίσιμο το ερώτημα κατά πόσο η εξέλιξη των διδυμων ελλειμμάτων είναι διατηρήσιμη και συμβατή με μια πορεία συστηματικής και εύρωστης μεγέθυνσης.